

Sygn. akt XVII AmA 4/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Dariusz Dąbrowski**

Protokolant: Sekretarz sądowy Ewelina Zalewska

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2017 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **Banku (...) Spółki Akcyjnej w G.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

przy udziale zainteresowanego **(...) Bank Spółki Akcyjnej w W.**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji częściowej Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 6 grudnia 2013 roku nr (...)

1. oddala odwołanie

2. zasądza od powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej w G. rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 630 zł (sześćset trzydzieści złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **XVII AmA 4/17**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany w dalej „Prezesem UOKiK” lub „Prezesem Urzędu”) 6 grudnia 2013 roku wydał decyzję częściową nr (...) (dalej zwana również „Decyzją”), w której:

I. podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów i stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, oraz na podstawie art. 104 § 2 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. polegające na stosowaniu we wzorcach umownych wykorzystywanych przy zawieraniu z konsumentami umów kredytu konsumenckiego postanowień o treści:

- „Zadłużenie przeterminowane jest ściągane przez Bank przed wszystkimi płatnościami z wyjątkiem tytułów egzekucyjnych realizowanych w trybie egzekucji sądowej lub administracyjnej, bez dyspozycji Posiadacza/y rachunku/ów ze środków znajdujących się na Jego/ich rachunkach oraz wpływów na Jego/ich rachunki prowadzone przez Bank, do czego niniejszym Posiadacz/e rachunku/ów udziela/ją Bankowi nieodwołalnego pełnomocnictwa oraz potwierdza/ją, że Bank, jako pełnomocnik Posiadacza/y - będąc jednocześnie Bankiem prowadzącym należące do

Posiadacza/y rachunku może być drugą stroną czynności prawnej dokonywanej w imieniu Posiadacza/y rachunku/ów tj. polecenia przelewu złożonego Bankowi w imieniu Posiadacz/y rachunku/ów "

(„Umowa o Limit w saldzie debetowym”);

- „Zadłużenie przeterminowane jest ściągane przez Bank przed wszystkimi płatnościami z wyjątkiem tytułów egzekucyjnych realizowanych w trybie egzekucji sądowej lub administracyjnej, bez dyspozycji Kredytobiorcy ze środków znajdujących się na Jego rachunkach oraz wpływów na Jego rachunki prowadzone przez Bank, do czego niniejszym Kredytobiorca udziela Bankowi nieodwołalnego pełnomocnictwa oraz potwierdza, że Bank, jako pełnomocnik Kredytobiorcy - będąc jednocześnie Bankiem prowadzącym należące do Kredytobiorcy rachunki może być drugą stroną czynności prawnej dokonywanej w imieniu Kredytobiorcy tj. polecenia przelewu złożonego Bankowi w imieniu Kredytobiorcy"

(„Umowa kredytu gotówkowego”, „Umowa kredytu gotówkowego przeznaczonego częściowo na spłatę innych kredytów”, „Umowa kredytu gotówkowego przeznaczonego na spłatę innych zobowiązań, którego celem jest restrukturyzacja zobowiązań”. „Umowa kredytu gotówkowego z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne, z opcją zabezpieczenia pojazdem „auto okazja”),

które pozbawiają konsumenta możliwości wyrażenia wyraźnej i świadomej zgody na udzielenie ww. pełnomocnictwa, a tym samym naruszają art. 17 ustawy z 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej, i stwierdził zaniechanie jej stosowania 28 grudnia 2012 roku;

II. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do treści art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów nałożył na Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w K. karę pieniężną w wysokości 912 861 zł (słownie: dziewięćset dwanaście tysięcy osiemset sześćdziesiąt jeden złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia określonego w pkt I. sentencji przedmiotowej decyzji;

III. na podstawie art. 104 § 2 oraz art. 105 § 1 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy z 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, umorzył jako bezprzedmiotowe postępowanie wszczęte w związku z podejrzeniem, że działanie Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. polegające na wprowadzaniu w błąd, w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki:

co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, poprzez prezentowanie informacji o jej wysokości wyliczonej przy błędnym założeniu, że kredytowane koszty kredytu powinny zostać uwzględnione w kwocie wypłaty k, o której mowa w pkt 2 załącznika nr 4 do ustawy z 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim,

stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i godzi w zbiorowe interesy konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odwołaniu od powyższej decyzji powód Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. (dalej również (...) lub „Bank”) zaskarżył ją w części, tj. w zakresie punktów I i II wnosząc o:

1. uchylenie Decyzji w zaskarżonej części, tj. w zakresie punktów I i II rozstrzygnięcia Decyzji, a na wypadek nieuwzględnienia tego wniosku, wnosząc o:

2. zmianę Decyzji w zaskarżonej części, tj. w zakresie punktów I i II rozstrzygnięcia Decyzji, poprzez uchylenie punktów I i II rozstrzygnięcia Decyzji, a na wypadek nieuwzględnienia tego wniosku, wnosząc o:

3. zmianę Decyzji w zaskarżonej części, tj. w zakresie punktów I i II rozstrzygnięcia Decyzji, poprzez zmianę punktu I rozstrzygnięcia Decyzji poprzez umorzenie Postępowania lub uznanie, że praktyka opisana w tym punkcie nie stanowi

praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, przy jednoczesnym uchyleniu punktu II rozstrzygnięcia Decyzji.

4. ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia wniosków zawartych w punktach poprzedzających, powód wniósł o zmianę zaskarżonej Decyzji w zakresie punktu II sentencji Decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej wskazanej w punkcie II sentencji Decyzji lub obniżenie wysokości tej kary.

W każdym wypadku Bank (...), wniósł o stwierdzenie, że Decyzja została wydana bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa, o dopuszczenie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania oraz postępowania wyjaśniającego poprzedzającego wszczęcie postępowania, o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do odwołania na okoliczności wskazane w uzasadnieniu odwołania, o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka A. W. - na okoliczność procedur Banku obowiązujących przy zawieraniu umów kredytu konsumenckiego, w tym, że Bank informował konsumentów przed zawarciem umowy kredytu konsumenckiego, że zabezpieczeniem spłaty kredytu jest Pełnomocnictwo, a także na okoliczność niestosowania Pełnomocnictwa w praktyce windykacyjnej Banku.

Nadto powód wniósł o zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych

Powód zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie § 5 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 1 lipca 2009 roku w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („Rozporządzenie”) w zw. z art. 33 ust. 3, ust. 4, ust. 5 i ust. 6 u.o.k.k. oraz w zw. z art. 6 i art. 19 k.p.a. w zw. z art. 83 u.o.k.k. poprzez prowadzenie Postępowania przez Delegaturę Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. („Delegatura”) i wydanie Decyzji przez Dyrektora Delegatury z naruszeniem przepisów o właściwości, co skutkuje nieważnością Decyzji (art. 156 § 1 pkt 1 k.p.a. w zw. z art. 83 u.o.k.k.);

2. naruszenie art. 33 ust. 5 i ust. 6 u.o.k.k. oraz art. 268a k.p.a. w zw. z art. 83 u.o.k.k. poprzez prowadzenie Postępowania przez Delegaturę i wydanie Decyzji przez Dyrektora Delegatury bez ważnego upoważnienia, a w konsekwencji z naruszeniem przepisów o właściwości oraz z rażącym naruszeniem prawa, co skutkuje nieważnością Decyzji (art. 156 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 83 u.o.k.k.);

3. naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.k. poprzez uznanie za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stosowanie postanowień wzorców umów, które nie zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 47945 k.p.c.;

4. naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 u.o.k.k. w zw. z art. 17 ustawy z 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej poprzez:

(i) błędne przyjęcie, jakoby naruszenie art. 17 u.s.d.g. mogło stanowić podstawę uznania bezprawności działania przedsiębiorcy dla potrzeb przypisania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów i wymierzenia kary, oraz

(ii) błędne przyjęcie, jakoby umieszczenie we wzorcu umowy kredytu konsumenckiego postanowień zawierających pełnomocnictwo do pobrania kwoty zadłużenia przeterminowanego ze środków znajdujących się na rachunkach bankowych konsumenta prowadzonych przez Bank stanowiło działanie sprzeczne z dobrymi obyczajami, a w konsekwencji uznanie jakoby działanie to stanowiło praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów;

5. naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 u.o.k.k. poprzez pominięcie przy ocenie, czy zarzucana Powodowi praktyka stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, modelu przeciętnego konsumenta, który jest

dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny, i dokonanie tej oceny z perspektywy konsumenta, który jest niepoinformowany, nieuwważny i nieostrożny;

6.naruszenie art. 69 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe („prawo bankowe”) oraz art. 30 ustawy z 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim („u.k.k.”) poprzez błędne przyjęcie, jakoby z treści tych przepisów wynikało, że pełnomocnictwo do pobrania kwoty zadłużenia przeterminowanego ze środków znajdujących się na rachunkach bankowych konsumenta prowadzonych przez Bank powinno zostać wyodrębnione z treści umowy kredytu konsumenckiego;

7.naruszenie art. 7 k.p.a. w zw. z art. 83 u.o.k.k. oraz art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 84 u.o.k.k., polegające na braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału oraz ocenie wiarygodności i mocy dowodów w sposób sprzeczny z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, skutkujące błędnym i dowolnym ustaleniem stanu faktycznego sprawy, w szczególności:

(i)pominięcie przez Prezesa UOKiK, że w formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego, przekazywanych konsumentom przez Bank zgodnie z art. 14 u.k.k., Bank informował konsumentów, że zabezpieczeniem udzielanego kredytu jest nieodwołalne pełnomocnictwo do pobrania kwoty zadłużenia przeterminowanego ze środków znajdujących się na rachunkach bankowych konsumenta prowadzonych przez Bank,

(ii)błędne i dowolne ustalenie, jakoby postanowienia stosowanych przez Bank wzorców umów kredytu konsumenckiego zawierające ww. pełnomocnictwo mogły zostać łatwo przeoczone przez konsumenta ze względu na brak graficznego wyodrębnienia tych postanowień z treści wzorców umów,

(iii)błędne i dowolne ustalenie, jakoby postanowienia stosowanych przez Bank wzorców umów kredytu konsumenckiego zawierające ww. pełnomocnictwo pozbawiały konsumenta możliwości wyrażenia wyraźnej i świadomej zgody na udzielenie tego pełnomocnictwa;

8.naruszenie art. 106 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 111 u.o.k.k. poprzez zaniechanie uwzględnienia, przy ustalaniu wysokości kary nałożonej Decyzją, istotnych okoliczności zarzucanego naruszenia przepisów u.o.k.k.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o oddalenie odwołania, dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów załączonych do odpowiedzi na odwołanie na okoliczności wskazane w jej uzasadnieniu, dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania administracyjnego na okoliczności wskazane w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie, oddalenie wniosków dowodowych wskazanych prymy powoda w odwołaniu oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, iż w jego ocenie we wniesionym odwołaniu powód nie przedstawił argumentów mogących podważyć słuszność zaskarżonej decyzji. Zdaniem pozwanego wydana decyzja jest prawidłowa i oparta na słusznych przesłankach, co znajduje swoje odzwierciedlenie w jej uzasadnieniu.

Wyrokiem z 8 czerwca 2015 rok Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił zaskarżoną decyzję częściową w zaskarżonej części i zasądził od Prezesa UOKiK na rzecz powoda kwotę 1.360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek wniesionej przez pozwanego apelacji od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 2 grudnia 2016 roku uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania. Sąd II instancji w uzasadnieniu swojego orzeczenia wskazał, iż przy ponownym rozpatrywaniu sprawy Sąd Okręgowy winien uwzględnić stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 9 września 2015 roku, a w szczególności to, iż „przekazanie sprawy należącej do właściwości Centrali Urzędu do załatwienia delegaturze Urzędu na podstawie art. 33 ust. 5 uokik powoduje, że z mocy art. 33 ust. 6 uokik, bez potrzeby dodatkowego upoważnienia, dyrektor delegatury jest właściwy do wydania wszelkiego rodzaju decyzji i postanowień. Kompetencja dyrektora delegatury, o której mowa w art. 33 ust. 6 uokik,

ma charakter ustawowy i nie jest konieczne wydanie dodatkowego upoważnienia. Jeżeli zaś organ takie upoważnienie wyda dla dyrektora delegatury, nie można z takiego upoważnienia wywodzić, że ma ono węższy zakres, niż wynikający z art. 33 ust. 6 uokik.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Upoważnieniem z 20 listopada 2012 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów upoważnił J. K. - Wiceprezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do udzielania w kresie od 21 do 22 listopada 2012 roku Delegaturom i Dyrektorom Delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we W. upoważnień uprawniających Delegatury do podjęcia czynności wynikających z ustawy z 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów dotyczących wszczęcia i prowadzenia postępowań w trybie art. 49 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy oraz uprawniających Dyrektorów Delegatur UOKiK do wydawania decyzji w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Upoważnieniem z 21 listopada 2012 roku J. K. - Wiceprezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów upoważnił Delegaturę Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. do podjęcia czynności wynikających z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów dotyczących wszczęcia i prowadzenia w trybie art. 49 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy postępowania i wydania decyzji w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów stosowanych przez Bank (...) S.A. w K. polegających na naruszeniu art. 17 ustawy z 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej oraz art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym Panią D. B. Dyrektora Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. do podpisywania dokumentów wydawanych w toku postępowania jak też podpisania decyzji końcowej ww. postępowanie.

Bank (...) S.A. z siedzibą w K. jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr (...). Przedmiotem działalności Banku jest m.in. udzielanie kredytów, gwarancji bankowych, czy wydawanie kart płatniczych. W ramach swojej działalności Bank oferuje konsumentom m.in. zawieranie umów o kredyt konsumencki posługując się przy tym wzorcami umownymi.

Od 3 kwietnia 2012 roku Bank (...) stosuje wzorce umowne zatytułowane: „Umowa o limit w saldzie debetowym”, „Umowa kredytu gotówkowego”, „Umowa kredytu gotówkowego przeznaczonego częściowo na spłatę innych kredytów”, „Umowa kredytu gotówkowego przeznaczonego na spłatę innych zobowiązań, którego celem jest restrukturyzacja zobowiązań”, „Umowa kredytu gotówkowego z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne, z opcją zabezpieczenia pojazdem „auto okazja””.

Bank (...) wykorzystywał w powyższych wzorcach postanowienia o treści:

- „Zadłużenie przeterminowane jest ściągane przez Bank przed wszystkimi płatnościami z wyjątkiem tytułów egzekucyjnych realizowanych w trybie egzekucji sądowej lub administracyjnej, bez dyspozycji Posiadacza/y rachunku/ów ze środków znajdujących się na Jego/ich rachunkach oraz wpływów na Jego/ich rachunki prowadzane przez Bank, do czego niniejszym Posiadacz/e rachunku/ów udziela/ją Bankowi nieodwołalnego pełnomocnictwa oraz potwierdza/ją że Bank, jako pełnomocnik Posiadacza/y - będąc jednocześnie Bankiem prowadzącym należące do Posiadacza/y rachunki może być drugą stroną czynności prawnej dokonywanej w imieniu Posiadacza/y rachunku/ów tj. polecenia przelewu złożonego Bankowi w imieniu Posiadacz/y rachunku/ów" („Umowa o Limit w saldzie debetowym");

- „Zadłużenie przeterminowane jest ściągane przez Bank przed wszystkimi płatnościami z wyjątkiem tytułów egzekucyjnych realizowanych w trybie egzekucji sądowej lub administracyjnej, bez dyspozycji Kredytobiorcy ze środków znajdujących się na Jego rachunkach oraz wpływów! na Jego rachunki prowadzane przez Bank, do czego niniejszym Kredytobiorca udziela Bankowi nieodwołalnego pełnomocnictwa oraz potwierdza, że Bank, jako pełnomocnik Kredytobiorcy - będąc jednocześnie Bankiem prowadzącym należące do Kredytobiorcy rachunki może być drugą stroną czynności prawnej dokonywanej w imieniu Kredytobiorcy tj. polecenia przelewu złożonego Bankowi

w imieniu Kredytobiorcy" („Umowa kredytu gotówkowego", „ Umowa kredytu gotówkowego przeznaczonego częściowo na spłatę innych kredytów", „ Umowa kredytu gotówkowego przeznaczonego na spłatę innych zobowiązań, którego celem jest restrukturyzacja zobowiązań", „Umowa kredytu gotówkowego z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne, z opcją zabezpieczenia pojazdem „auto okazja").

Bank wprowadził do obrotu z 28 grudnia 2012 roku wzorce umów, wykorzystywane przy zawieraniu z konsumentami umów kredytu konsumenckiego, niezawierające ww. postanowień.

(...), w związku z zawieraniem umów o kredyt konsumencki, prezentuje informację o wysokości RRSO przy założeniu, że kredytowane koszty kredytu nie powinny zostać uwzględnione w „kwocie wypłaty k", o której mowa w pkt 2 załącznika nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim.

Postanowieniem z 23 listopada 2012 roku podpisanym przez Dyrektora Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. D. B., która działała w oparciu o upoważnienie udzielone 21 listopada 2012 roku Prezes UOKiK wszczął przedmiotowe postępowania. Zawiadamiając Bank o wszczęciu przedmiotowego postępowania oraz o zaliczeniu w poczet dowodów w postępowaniu wskazanych dokumentów, Prezes UOKiK wezwał powoda do przekazania wskazanych w piśmie dokumentów, jak również do ustosunkowania się do zarzutów przedstawionych w sentencji postanowienia o wszczęciu postępowania.

Pismem z 10 grudnia 2012 roku Bank (...) odpowiadając na wezwanie Prezesa Urzędu odniósł się do przedstawionych zarzutów i złożył wnioski o wydanie decyzji w trybie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Następnie pismem z 31 stycznia 2013 roku (...) poinformował, iż 28 grudnia 2012 roku usunął z kwestionowanych przez Prezesa UOKiK wzorców umów wykorzystywanych przy zawieraniu z konsumentami umów kredytu konsumenckiego klauzule wskazane w pkt. I sentencji postanowienia o wszczęciu postępowania. Na dowód tego Bank przekazał zmienione wzorce umowne.

W piśmie z 8 lipca 2013 roku Bank przekazał wartość przychodów za 2012 roku, które wynosiły (...) złotych.

Prezes Urzędu pismem z 23 lipca 2013 roku zawiadomił (...) o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w W.. Strona skorzystała z przysługującego jej uprawnienia.

Bank, pismem z 24 lipca 2013 roku podtrzymał dotychczasową argumentację oraz potwierdził usunięcie zakwestionowanych postanowień z wzorców umów.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów załączonych przez strony do pism procesowych oraz znajdujących się w aktach administracyjnych. Prawidłowości powyższych dowodów strony nie kwestionowały, a Sąd uznał je za w pełni wiarygodne.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy podnieść, iż zarzuty dotyczące naruszenia przepisów postępowania administracyjnego Sąd uznał za całkowicie bezzasadne, ponieważ nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Sąd rozpoznając sprawę z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu nie może ograniczać się do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowanie sądowe. Ewentualne naruszenie przepisów postępowania administracyjnego nie jest przedmiotem postępowania sądowego i nie stanowi samoistnej

podstawy uchylenia decyzji w tym postępowaniu. Celem postępowania jest merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór powstający pomiędzy stronami dopiero po wydaniu zaskarżonej decyzji, a nie przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego. Wniesienie do Sądu odwołania od decyzji administracyjnej wszczyna dopiero cywilne, pierwszoinstancyjne postępowanie sądowe, w którym Sąd dokonuje własnych ustaleń, rozważając całokształt materiału dowodowego, na co wielokrotnie wskazywał tak Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak też Sąd Apelacyjny oraz Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach (np.: wyrok Sądu Najwyższego z 29 maja 1991 roku, sygn. akt III CRN 120/91, wyroku z 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98, wyrok SOKiK z 18 lutego 2004 roku o sygn. akt XVII AmT 2/03).

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowno-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowno-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy. Rolą Sądu jest ustalenie w oparciu o argumenty i dowody powołane przez strony, czy doszło do naruszenia przepisów ustawy, w jakim zakresie doszło do takiego naruszenia oraz czy środki zastosowane przez Prezesa Urzędu są zgodne z przepisami ustawy oraz wymogami zasady proporcjonalności.

Przechodząc do zarzutu dotyczącego prowadzenia postępowania i wydania decyzji przez Delegaturę Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W., należy wskazać, iż art. 33 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej również „uokik”) pozwala na przejmowanie i przekazywanie spraw przez Prezesa Urzędu. Przekazywanie spraw następuje w ramach kompetencji Prezesa UOKiK do kierowania Urzędem, przy czym przekazana może być każda sprawa z zakresu działania Prezesa Urzędu, a przekazanie może nastąpić w każdym czasie. W uzupełnieniu powyższej regulacji § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie właściwości z 2007 roku stanowi, że jeżeli praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów ujawniają się na całym lub znacznej części rynku krajowego, właściwy w tych sprawach jest Prezes Urzędu - Centrala w W..

Właściwość organu administracji publicznej to prawo do władczej konkretyzacji normy materialnego prawa administracyjnego przez rozstrzygnięcie o uprawnieniach lub obowiązkach jednostki. Podejmując postępowanie organ administracji publicznej obowiązany jest zbadać właściwość w stadium wszczęcia i w następnych stadiach prowadzących do rozstrzygnięcia sprawy przez wydanie decyzji. W doktrynie postępowania administracyjnego wyróżnia się właściwość ustawową oraz właściwość delegacyjną. Instytucja właściwości delegacyjnej dopuszcza przesunięcia właściwości ustawowej na inny organ administracji publicznej, podkreśla się przy tym, że zakres przekazania właściwości ustawowej obejmuje przekazanie właściwości do rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy. Organ musi być właściwy na etapie podejmowania czynności wszczęcia postępowania oraz w trakcie jego prowadzenia.

W przedmiotowej sprawie właściwość ustawowa, ze względu na treść § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie właściwości z 2007 roku oraz charakter działalności powoda i praktyki prowadzonej na terenie całego kraju, przysługiwała Prezesowi Urzędu - Centrali w W.. Przekazanie sprawy do załatwienia delegaturze na podstawie art. 33 ust. 5 uokik powoduje, że delegatura niewłaściwa na podstawie przepisów rozporządzenia w sprawie właściwości delegatur staje się właściwa do wszczęcia postępowania i wydania decyzji, a w konsekwencji decyzja nie została wydana z naruszeniem przepisów o właściwości.

W przedmiotowej sprawie w aktach postępowania administracyjnego (k. 1 i 2 akt administracyjnych) znajdują się odpowiednie upoważnienia, z których jednoznacznie wynika, iż sprawa została przekazana przez Prezesa Urzędu - Centralę do rozpoznania delegaturze w W.. Przepisy odnoszące się do właściwości delegatur i Centrali Urzędu stanowią o załatwieniu i przekazywaniu spraw „należących do właściwości” poszczególnych jednostek organizacyjnych Urzędu. Ponieważ postępowania prowadzone są „w sprawach”, przekazanie sprawy na podstawie art. 33 ust. 5 uokik upoważnia delegaturę do podjęcia czynności koniecznych do jej załatwienia, w szczególności zaś do uruchomienia stosownego postępowania.

Zdaniem Sądu przekazanie, o którym mowa w art. 33 ust. 5 uokik, możliwe jest również w przypadku wydania decyzji przez delegaturę bez stosownego przekazania sprawy przez Prezesa Urzędu. Powyższe stanowisko potwierdza pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 9 września 2015 roku wydanym w sprawie o sygnaturze III SK 40/14 oraz w postanowieniu Sądu Najwyższego z 5 lutego 2015 roku, sygn. akt III SK 46/14

Sąd Najwyższy w powołanym postanowieniu z 5 lutego 2015 roku stwierdził, że z unormowań rangi ustawowej wynika „upoważnienie dla dyrektorów delegatur do wydawania decyzji w imieniu Prezesa Urzędu, bez potrzeby legitymowania się upoważnieniem, o którym mowa w art. 268a k.p.a. To ustawowe upoważnienie przysługuje dyrektorom delegatur w sprawach z zakresu właściwości delegatury, o czym rozstrzygało rozporządzenie z 2002 roku, oraz w sprawach przekazanych przez Prezesa Urzędu”

Zaś w wyroku z 9 września 2015 roku Sąd Najwyższy, podniósł, że z art. 33 ust. 6 uokik „wynika upoważnienie dyrektora delegatury do załatwiania spraw w imieniu Prezesa Urzędu w granicach właściwości delegatury. Przekazanie sprawy należącej do właściwości Centrali Urzędu do załatwienia delegaturze Urzędu na podstawie art. 33 ust. 5 uokik powoduje, że z mocy art. 33 ust. 6 uokik, bez potrzeby dodatkowego upoważnienia, dyrektor delegatury jest właściwy do wydania wszelkiego rodzaju decyzji i postanowień. Kompetencja dyrektora delegatury, o której mowa w art. 33 ust. 6 uokik, ma charakter ustawowy i nie jest konieczne wydanie dodatkowego upoważnienia. Jeżeli zaś organ takie upoważnienie wyda dla dyrektora delegatury, nie można z takiego upoważnienia wywodzić, że ma ono węższy zakres, niż wynikający z art. 33 ust. 6 uokik.”

Należy również podnieść, iż pomimo, że upoważnienie Dyrektora Delegatury UOKiK zostało wydane i podpisane przez Wiceprezesa UOKiK, to był on umocowany do przekazania przedmiotowej sprawy delegaturze UOKiK w trybie art. 33 ust. 5 uokik. Przekazanie sprawy w trybie art. 33 ust. 5 mieści się bowiem w ramach wytyczonych przez określenie „udzielanie upoważnień uprawniających” dyrektora delegatury, którym operuje upoważnienie wydane przez Prezesa UOKiK.

Dodać także należy, że zgodnie z treścią art. 386§6 k.p.c. Sąd związany był oceną prawną Sądu Apelacyjnego w Warszawie wskazaną w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 grudnia 2016 roku wydanym w sprawie VI ACa 1185/15.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 24 ust.1 i 2 pkt 3 uokik należy wskazać, iż zasadniczo w świetle treści art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów dochodzi poprzez bezprawne działanie przedsiębiorcy godzące w interesy konsumentów, o ile to działanie wywołuje negatywne skutki w sferze praw i obowiązków konsumentów. Tak rozumiany interes konsumentów to interes prawny określający potrzeby konsumenta, które zostały uznane przez ustawodawcę za godne ochrony (tak SN w uzasadnieniu uchwały z 13 lipca 2006r III SZP 3/06, OSNP 2007, nr 1-2, poz.35). Bezprawność działania (lub zaniechania) w sensie obiektywnym, w myśl art. 24 ustawy zachodzi wówczas, gdy zachowanie przedsiębiorcy jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym, a więc zarówno z normami prawnymi, jak również z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Bezprawność jest niezależna od winy, jak i od jej stopnia, nie ma przy tym również znaczenia świadomość istnienia naruszeń. Przy bezprawności nie musi wystąpić skutek w postaci wyrządzenia szkody.

Nie budzi w sprawie niniejszej wątpliwości, że powód jest przedsiębiorcą i że podejmuje działania w obrocie z konsumentami. Pozostaje więc do rozstrzygnięcia kwestia czy działania i zaniechania opisane w stanie faktycznym sprawy są bezprawne i czy naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

O bezprawności w rozumieniu powołanego przepisu możemy mówić, gdy zachowanie przedsiębiorcy – czyli jego działanie, jak również zaniechanie – jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym, a więc zarówno z normami prawnymi, jak również z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Bezprawność jest przy tym obiektywnym czynnikiem, a więc niezależna jest od winy i jej stopnia, jak również bez znaczenia jest świadomość istnienia naruszeń. Bezprawność jest także niezależna od wystąpienia szkody.

Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego.

Odnosząc się zaś do zbiorowych interesów konsumentów, choć ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera jej definicji, to w art. 24 ust. 3 ustawy wskazano negatywną definicję, iż nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Nie jest więc istotne jakiej liczby konsumentów może dotyczyć dana praktyka (dziesiątek czy tysięcy i więcej) albowiem interes konsumentów może podlegać kwalifikacji jako zbiorowy w przypadkach, w których faktycznie doszło do naruszenia praw jednego lub kilku osób. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które jest podejmowane w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy. (por. wyrok SN z 10 kwietnia 2008 rok sygn. Akt. III SK 27/07)

Artykuł 17 usdg statuuje obowiązek wykonywania działalności przez przedsiębiorcę na zasadach uczciwej konkurencji, poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów. Jak wskazuje literalna wykładnia tego przepisu, obowiązek uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów odnosi się wyłącznie do relacji z równorzędnymi podmiotami nawiązanymi w ramach prowadzonej działalności, czyli do stosunków z innymi przedsiębiorcami. Regulacja ta odnosi się do konsumentów, jedynie w takim zakresie, w jakim stanowi o obowiązku uwzględniania w ramach prowadzonej działalności gospodarczej ich słuszych interesów. Takie pojmowanie obowiązków przedsiębiorcy znalazło również wyraz w definicji czynu nieuczciwej konkurencji zawartej w art. 3 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 1993 roku. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, zgodnie z którą czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta.

W ocenie Sądu przedmiotowa sprawa bezsprzecznie dotyczy interesu klientów powodowego Banku, których, z uwagi, iż są również zwykłymi konsumentami i łączy ich stosunek prawny względem powoda oraz jego powtarzalne zachowania względem nich, ich interesy tworzą zbiorowy interes konsumentów. Tym samym słusznie uznał pozwany, iż pomimo braku tożsamości pojęcia interesu klientów Banku z pojęciem zbiorowego interesu konsumentów, w przedmiotowej sprawie z uwagi na charakter praktyki powoda, owe pojęcia krzyżują się ze sobą.

Podkreślenia wymaga, że o negatywnych skutkach praktyki wobec określonej grupy konsumentów nie świadczy ilość faktycznie zgłoszonych reklamacji i dotkniętych negatywnymi skutkami konsumentów ale fakt, że negatywne konsekwencje mogły dotknąć wszystkie osoby, które miały zawarte umowy z przedsiębiorcą.

Przechodząc do oceny praktyki powoda to zdaniem Sądu Prezes Urzędu prawidłowo ustalił, że praktyka, określona w pkt I sentencji Decyzji narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 upnpr, stosowana przez przedsiębiorcę wobec konsumentów praktyka rynkowa jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Przedmiotowy przepis stanowi klauzulę generalną, która w okolicznościach stosowania określonej praktyki podlega stosownej konkretyzacji. Jednocześnie ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym dokonuje podziału praktyk rynkowych na wprowadzające w błąd oraz agresywne praktyki rynkowe (art. 4 ust. 2 upnpr). Praktyki rynkowe wprowadzające w błąd mogą przybrać postać czynną i bierną, tj. polegać na działaniu (art. 5 upnpr) albo zaniechaniu (art. 6 upnpr) wprowadzającym w błąd.

Natomiast w myśl definicji ustawowej przez praktykę rynkową rozumie się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania - w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio lub pośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta (art. 2 pkt 4 upnpr). Pojęcie produktu wskazane w art. 2 pkt 3 upnpr ma szeroki

zakres i obejmuje także usługę. Zatem świadczenie przez Bank usługi rachunku bankowego, czy też udzielenia kredytu spełnia powyższe kryteria i może zostać uznane za praktykę rynkową w rozumieniu niniejszej ustawy.

Sąd zważył, iż klauzula generalna określona w art. 4 ust. 1 ustawy pozwala na zakwalifikowanie jako nieuczciwej praktyki rynkowej takiej praktyki, która nie została odrębnie nazwana i skonkretyzowana. Sąd zgodził się z poglądem, iż "Klauzula generalna (pojęcie praktyki rynkowej nieuczciwej) zawarta w art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym znajduje w pierwszej kolejności zastosowanie do praktyk rynkowych, które nie zostały wyspecyfikowane w u.p.n.p.r. Można zatem uznać, że ustawodawca pozostawił pewnego rodzaju "furtkę" pozwalającą na kwalifikowanie jako nieuczciwych takich praktyk rynkowych, które niesie ze sobą postęp techniczny i technologiczny. W tej sytuacji celem klauzuli generalnej jest konkretyzacja takich zachowań, które nie należą do poszczególnych, nazwanych i wyspecyfikowanych w ustawie praktyk. Należy jednak zauważyć, że ustawodawca uznał, iż również przy dokonywaniu oceny nieuczciwości praktyk rynkowych wprowadzających w błąd, agresywnych oraz stosowaniu sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk zastosowanie również znajdują wyznaczniki zawarte w klauzuli generalnej (wskazuje na to jednoznacznie ostatnia część przepisu art. 4 ust. 2 u.p.n.p.r.)." (Sieradzka Małgorzata, Komentarz do art. 4 ustawy z 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, (w:) M. Sieradzka, Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Komentarz, Oficyna, 2008).

Jak już zostało to wcześniej wskazane, do uznania danej praktyki rynkowej za nieuczciwą, zgodnie z art. 4 ust. 1 upnr niezbędne jest spełnienie dwóch przesłanek, tj.: sprzeczności z dobrymi obyczajami oraz istotnego zniekształcenia zachowań przeciętnego konsumenta na rynku. Zgodnie z ugruntowanym już poglądem zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie, który Sąd w pełni podziela, za dobre obyczaje należy uznać normy postępowania, które powinny być przestrzegane przez przedsiębiorców w działalności gospodarczej, zaś za sprzeczne z nimi uznaje się te działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające na niekorzyść od przyjętych standardów postępowania.

W niniejszej sprawie dobre obyczaje należy ocenić jako stosowanie wzorców umownych, które dają możliwość wyrażenia świadomej i wyraźnej zgody na udzielanie wszelkiego rodzaju pełnomocnictwa. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż zgodnie z przyjętym przez Bank Kodeksem Etyki Bankowej, w stosunkach z Klientami banki postępują z uwzględnieniem szczególnego zaufania jakim są darzone oraz wysokich wymagań co do rzetelności, solidności i wiarygodności, traktując wszystkich swoich Klientów z należytą starannością. Bank powinien kierować się tu uczciwością, odpowiedzialnością, profesjonalizmem oraz innowacyjnością, działać zgodnie z zawartymi umowami, w granicach dobrze pojętego interesu własnego i z uwzględnieniem interesów Klientów. Tym samym, standardy stosowane w tym zakresie wobec powodowego Banku, winny być o wiele wyższe niż te, które dotyczą zwykłego przedsiębiorcy.

Nieuczciwe praktyki rynkowe są wymierzone w swobodę decyzyjną konsumenta, dlatego drugim kryterium oceny praktyki rynkowej stosowanej przez przedsiębiorcę pod kątem jej nieuczciwości jest "istotne zniekształcenie zachowania gospodarczego konsumentów." Przy czym wystarczające jest wykazanie jedynie potencjalnej możliwości zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta.

Sąd zważył, iż w świetle powyższego praktykę stosowaną przez powoda należy uznać za nieuczciwą. Wprowadzenie przez Bank do swoich wzorców umownych postanowień dotyczących udzielania powodowi pełnomocnictwa, zamiast wyodrębnienia takowego jako osobno podpisywany dokument zdaniem Sądu pozbawia klientów Banku możliwości wyrażenia świadomej i wyraźnej zgody na ich udzielenie. Takie zachowanie powoda w ocenie Sądu bez wątpienia należy uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami i mogące zniekształcać zachowanie konsumentów. Zdaniem Sądu, zgodnym z dobrym obyczajem i niegodzącym w interesy konsumenta, jest uzyskanie w tym zakresie odrębnego i wyraźnego oświadczenia woli, takiego, które nie jest elementem konstrukcji wzorca, lecz zostało zamieszczone na odrębnym dokumencie lub co najmniej wyodrębnionym oświadczeniu tak, aby konsument miał pełną świadomość co do jego treści.

Podnoszona w odwołaniu przez powoda okoliczność, że działanie Banku jako zgodne z przepisami art. 69 ustawy prawo bankowe i art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim, gdyż z treści owych przepisów nie wynika jakoby przedmiotowe pełnomocnictwo winno być wyodrębnione z treści wzorców umownych, nie zasługuje na uwzględnienie. Należy podkreślić, że przepisy wymienionych ustaw mają różny przedmiot regulacji. Ustawa o kredycie konsumenckim dotyczy wybranego fragmentu działalności banków, zaś ustawa o swobodzie działalności gospodarczej dotyczy prowadzenia wszelkiego rodzaju działalności, w tym działalność w sferze finansowej. Obejmuje więc swą regulacją całą działalność banków na danym rynku. W odniesieniu do materii będącej przedmiotem regulacji ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przepisy ustawy o kredycie konsumenckim nie ma mocy wyłączającej, ponieważ przedmioty regulacji obu ustaw nie są tożsame. Wobec tego okoliczność, że powodowy Bank nie narusza przepisów jednej ustawy nie wyklucza możliwości stwierdzenia, że swoim działaniem powód narusza przepisy ustawy o charakterze generalnym, nakładające na wszystkich przedsiębiorców, niezależnie o przepisów szczególnych, obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej, przede wszystkim w sposób uczciwy, przestrzegając dobrych obyczajów i z poszanowaniem słuszych interesów konsumentów.

Na marginesie należy podnieść, iż twierdzenie powoda, jakoby przeciętny konsument, którego należy uznać za dobrze poinformowanego, ostrożnego i uważnego, przy podpisywaniu umowy z powodem świadomie udziela pełnomocnictwa, gdyż treść wskazującej na to klauzuli nie zostanie przez niego przeoczona z uwagi na wcześniejsze zapoznanie się z umową należy uznać za całkowicie błędną. Nawet w przypadku wcześniejszego zapoznania się z umową kredytową, w sytuacji gdy posiada ona kilka (wraz z załącznikami kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt) stron zawierających naście postanowień każda, przeciętny konsument przy tak dużej ilości może nie być w stanie dostrzec, iż podpisując umowę udziela on również Bankowi pełnomocnictwa. W ocenie Sądu takiego świadomego udzielenia pełnomocnictwa można spodziewać się jedynie, gdy jest ono osobno podpisywane przez konsumenta, zwłaszcza gdy samo w sobie nie może zostać uznane za element konstrukcyjny umowy kredytu.

W ocenie Sądu Prezes Urzędu w sposób jasny i szczegółowy opisał w uzasadnieniu Decyzji działanie powodowego Banku, obszernie wyjaśniając z jakich powodów należało je uznać za niedozwoloną praktykę rynkową, a załączony do sprawy materiał dowodowy w pełni potwierdza słusność zajętą przez pozwanego stanowiska i prawidłowość rozstrzygnięcia.

Podobnie Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania orzeczenia w zakresie kary, gdyż wbrew zarzutom odwołania decyzja w tym zakresie nie została wydana z naruszeniem art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Powołany przepis nakazuje uwzględnić przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w szczególności: okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Zasadniczo należy jednak wskazać, że podstawę do nałożenia kary stanowił przepis art. 106 ust 1 pkt 4 uokik, w myśl którego Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 uokik.

Jak wynika z powyższych przepisów nałożenie kary ma charakter fakultatywny, zaś jej wysokość jest uzależniona od wymienionych przesłanek.

W niniejszej sprawie Sąd uznał, że nałożenie kary pieniężnej na powoda jest uzasadnione wagą naruszonego dobra i interesem publicznym.

Kara ma spełniać rolę prewencyjną, zarówno w ujęciu ogólnym, oddziaływanie na ogół adresatów norm prawnych, jak i w ujęciu indywidualnym, gdyż ma zabezpieczać konsumentów przed ponownym naruszeniem dobra prawnego przez powoda. Kara ma oddziaływać prewencyjnie w sensie negatywnym poprzez odstraszenie przedsiębiorców od zachowań sprzecznych z prawem i w sensie pozytywnym poprzez wzmacnianie hamulców u przedsiębiorców przestrzegających prawa. Kara ma oddziaływanie również represyjne, musi stanowić dla ukaranego dolegliwość za

naruszenie prawa, być realną, odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu, będącą reakcją na naruszenie przepisów. Przedsiębiorca stosujący wzorce umowne znajduje się na lepszej pozycji od konsumenta zawierającego z nim umowę, gdyż to przedsiębiorca przedstawia wzorzec umowy, to on kształtuje jego postanowienia. Tym bardziej od takiego podmiotu należy oczekiwać respektowania podstawowych praw strony dużo słabszej, jaką jest konsument.

Prezes UOKiK rozważył wszelkie okoliczności mające wpływ na wymiar kary, w tym również postawę powoda w postępowaniu administracyjnym. Uwzględniono zarówno okoliczności obciążające, jak i łagodzące. Wysokość kary, jaka może zostać wymierzona, uregulowana w art. 106 ust.1, odwołuje się do przychodu przedsiębiorcy w rozumieniu przedstawionym w art. 4 pkt 15 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jest to przychód uzyskany w roku podatkowym poprzedzającym dzień wszczęcia postępowania na podstawie ustawy, w rozumieniu obowiązujących przedsiębiorcę o podatku dochodowym.

Bezsporne jest, że przychód osiągnięty przez Bank w 2012 roku, to jest roku poprzedzającym nałożenie kary, wyniósł (...) złotych. Nałożona kara w wysokości 912 861 złotych stanowi raptem ok (...) % przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę, tj. (...) % kary jaką Prezes UOKiK mógł maksymalnie nałożyć. Zdaniem Sądu tak ustalona wysokość kary spełni swoją funkcję represyjną i prewencyjną oraz stanowić będzie wystarczająco wyraźne ostrzeżenie dla powoda na przyszłość. Tak ustalona kara jest zdaniem Sądu adekwatna do rodzaju naruszenia i wagi naruszonego dobra, a jej wysokość w żaden sposób nie można uznać za przekraczający możliwości finansowe powoda.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu w oparciu o art. 98 k.p.c., w zw. z § 14 ust. 3 pkt. 1 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zw. z § 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądzając od powoda na rzecz pozwanego wynagrodzenie pełnomocnika 630 złotych za obie instancje.

SSO Dariusz Dąbrowski